

PRZEDMOWA

Szanowni Państwo,

z wielką przyjemnością oddajemy do rąk Czytelników *Endokrynologię wieku rozwojowego*.

Specyfika rozwoju dziecka w połączeniu z fizjopatologią gruczołów wydzielania wewnętrznego oraz dynamiczny postęp wiedzy w zakresie endokrynologii i diabetologii dziecięcej stały się powodem wyodrębnienia tej dziedziny pediatrii. Od 2013 r. pediatrzy mają możliwość ubiegania się o tytuł specjalisty w dziedzinie endokrynologii i diabetologii dziecięcej, co wciąż spotyka się z niesłabnącym zainteresowaniem młodych adeptów medycyny. Jesteśmy zatem głęboko przekonani, że podręcznik ten będzie źródłem wiedzy dla lekarzy pragnących poświęcić się tej dziedzinie pediatrii. W jego przygotowaniu uczestniczyli wybitni specjaliści-naukowcy, dla których szkolenie studentów i lekarzy jest nie tylko pasją, lecz także misją zawodową. Przekazywana przez zespół autorów najnowsza wiedza została przedstawiona w sposób jasny, dostępny i rzetelny.

Książkę rozpoczyna rozdział, w którym zawarto informacje o budowie i działaniu hormonów, co stanowi wstęp do opisanego złożonych patomechanizmów i następstw chorób gruczołów wydzielania wewnętrznego. Kolejne rozdziały omawiają patofizjologię tych chorób ze szczególnym zwróceniem uwagi na ich uwarunkowania molekularne i genetyczne. Wiele uwagi poświęciliśmy zespołom genetycznym związanym z zaburzeniami hormonalnymi u dzieci, jak również metodom profilowania genetycznego i zasadom postępowania diagnostyczno-terapeutycznego w ramach opieki wielospecjalistycznej.

W książce omówiliśmy też problemy okresu noworodkowego, koncentrując się m.in. na badaniach diagnostycznych celem wykluczenia ciężkich wrodzonych chorób gruczołów endokrynnych objętych skринingiem noworodkowym oraz na zasadach postępowania i leczenia tych chorób.

Duży problem w codziennej praktyce lekarskiej stanowią pacjenci z zaburzeniami wzrastania, w szczególności dzieci o niskim wzroście. W odrębnym rozdziale poświęciliśmy tym zagadnieniom wiele uwagi, omawiając także wskazania do kwalifikacji i leczenia hormonem wzrostu.

Przedstawiliśmy w sposób jasny i przejrzysty choroby rdzenia i kory nadnerczy oraz zaburzenia determinacji płci, wraz z zasadami postępowania w tak trudnych jednostkach chorobowych.

Wiele miejsca w podręczniku zajmuje problematyka chorób tarczycy, z uwzględnieniem najnowszych metod obrazowania oraz leczenia farmakologicznego i chirurgicznego.

W kolejnym rozdziale dotyczącym zaburzeń gospodarki wapniowo-fosforanowej staraliśmy się jak najprzystępniej omówić choroby z tej dziedziny, uwzględniając szerokie spektrum dysplazji chrzęstno-kostnych.

Dużo uwagi poświęciliśmy zaburzeniom odżywiania: anoreksji i otyłości, które stały się poważnym problemem obecnych czasów. W podrozdziałach na temat otyłości omówiliśmy nie tylko jej przyczyny neuroendokrynne i genetyczne, lecz także towarzyszące zaburzenia metaboliczne ze zwróceniem uwagi na praktyczne aspekty postępowania w codziennej praktyce.

W książce uwzględniliśmy ponadto wybrane zagadnienia z ginekologii dziecięcej, które dla pediatrów stanowią wskazówkę nie tylko odnośnie do tego, kiedy dziewczynkę kierować do ginekologa zajmującego się dziećmi, lecz także jakie podjąć kroki diagnostyczno-terapeutyczne w przypadku tych schorzeń.

Podręcznik zamyka rozdział poświęcony aktualnie stosowanym badaniom antropometrycznym niezbędnym dla miarodajnej oceny rozwoju somatycznego dzieci i młodzieży.

W każdym rozdziale tematycznym zostały dokładnie omówione zasady postępowania diagnostyczno-terapeutycznego zarówno farmakologicznego, jak i zabiegowego. Staraliśmy się również wprowadzić jak najwięcej schematów postępowania terapeutycznego według wiedzy opartej na faktach (*evidence-based medicine, EBM*). Mamy zatem głębokie przekonanie, że podręcznik pod naszą redakcją stanie się przewodnikiem nie tylko dla lekarzy specjalizujących się w dziecinie endokrynologii i diabetologii dziecięcej, lecz także lekarzy pediatrów oraz szerokich rzesz lekarzy zajmujących się dziećmi. Bardzo liczymy również na to, że będzie on także przydatny dla studentów, szczególnie zamierzających poszerzyć swoją wiedzę o zagadnienia dotyczące endokrynologii i diabetologii wieku rozwojowego. Żywimy zatem nadzieję, że podręcznik stanie się przewodnikiem dla lekarzy, nie tylko specjalizujących się w zakresie endokrynologii i diabetologii dziecięcej.

W imieniu redaktorów podręcznika pragniemy bardzo serdecznie podziękować wszystkim tym, którzy przyczynili się do jego powstania, za poświęcony czas i zaangażowanie.

Beata Pyrzak i Mieczysław Walczak